

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Українську Помісну
Православну Церкву!

Часопис
Волинської єпархії
Київського Патріархату

№ 4-5 (65-66) квітень-травень 2010 р.

Стараннями паломницької служби єпархії (головна координаторка матінка Лариса Савчук) наші прочани відкрили для себе ще одну сторінку давнього Християнства. Нещодавно вони повернулися з Грузії. Упродовж тижня, 15-22 квітня, богомільці молилися більше ніж у двадцяти святих місцях Землі Богородиці (так ще називають свою країну грузини). Молитва українською, яку очолював настоятель луцької Благовіщенської парафії священник Микола Савчук, звучала і на вулицях стародавнього Тбілісі, і в найдавніших храмах, збудованих ще в IV столітті. Як видно зі світлин (з архіву Савчуків), волиняни змогли побувати високо в горах, у важкодоступних місцях, ознайомитися з умовами, в яких плекали православну віру подвижники Благочестя перших віків Християнства.

У тамтешніх церквах немає пишних розписів і багатих шат, відсутні «блага цивілізації», мало коли бувають паломники, проте палає лампада віри. Саме вірою грузини виживали – це один із перших факторів, на яких наголосив журналіст, кандидат філологічних наук, керівник фірми, яка приймала волинян, і водночас один із гідів Іраклі Дзерія.

Варто особливо відзначити гостинність грузинів і повагу до українців. Коли вони чули, звідки приїхали прочани, вітали їх, підходили до священника під благословення у церквах і на вулицях, зупинялись і разом молилися. Україна для них священна, це не просто православна держава, а справжній друг, який долає з грузинами схожі труднощі. Тому богомільці висловлюють щире вдячність за теплий прийом, за те, що змогли ознайомитися з Грузією.

З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

3 травня – Іверської ікони Божої Матері

Мати Божа з улюбленим учнем Христовим апостолом Іоаном попливла до Кіпру. Несподівано подув протилежний вітер і пригнав судно до Афонської гори, наповненої ідолами, де був розташований великий жертвник Аполлону. Як тільки корабель з Богородицею наблизився до пристані, почувся голос: «Зійдіть з гори, люди, спокушені Аполлоном, до Климентової пристані та прийміть Марію, Матір великого Бога Ісуса». Почувши це, всі поспішили до морського берега і з пошаною зустріли Божу Матір та розпитували її про народження Бога. Пресвята Діва звістила їм таємницю втілення й життя Господа Ісуса Христа. Усі, хто слухав її, впали ниць і поклонились народженому від Неї Богові, а Богоматері віддали благоговійне шанування й, увірвавши, хрестилися.

А близько 965 року грузинський воєначальник Іоан і візантійський полководець Торнікій із групою грузинів, або ж іве-

рійців, прибули до Афону і 980 року біля місця, до якого пристало судно з Божою Матір'ю, заснували монастир.

У IX ст., за часів жорстокого гоніння на святі ікони, поблизу міста Нікеї жила благочестива вдова із сином. У влаштованій їй стараннями церкви знаходилася чудотворна ікона Богородиці. Один із воїнів-іконоборців ударив списом у лик Богоматері – й одразу ж із пробитого образу потекла кров. Вражений воїн у розкаванні впав перед ним, покинув ересь і закінчив життя строгим подвижником. Бажаючи врятувати чудотворну ікону від осквернення, після усердної молитви до Богоматері вдова опустила її в море і з радістю побачила, що вона не впала у воду, а, стоячи прямо, попливла на захід. Після

цього Провидінням Божим її син відправився до Греції і прийняв постриг в Афонському монастирі. Від нього братія й дізналась про ікону, пущену на воду його матір'ю. Образ цей чудесно приплив до Іверського монастиря.

Історія цієї обителі зберегла багато випадків чудесної помочі Божої Матері: врятування обителі від варварів, дивовижного поповнення запасів пшениці, вина й оливи, зцілення хворих...

Господь прославив Іверську ікону багатьма чудесами та знаменнями, і шанування її поширилося по всій землі.

15 травня – Перенесення моцех благовірних князів- страстотерпців Бориса і Гліба

Це перші святі, які просіяли у нашій Вітчизні після прийняття Християнства. По

нею був іще язичницьким. Останніх років за два Святополк перебував у тюрмі за спробу повстання проти глави держави. В опалі тоді був і найстарший із Володимирових синів, народжених у християнських шлюбах, – Ярослав (згодом названий Мудрим): тільки смерть хрестителя Русі перешкодила зіткнутися в міжусобиці батькові з сином. І великий князь, і народ, і рать хотіли бачити спадкоємцем престолу Бориса, проте літами він був молодший за Святополка. У громадянській війні за Володимирову спадщину врешті-решт переміг Ярослав. Борис, а також Гліб, не бажаючи розпалювати чвари між братами (з огляду на свої християнські переконання та з політичних мотивів – загрози роз'єднаній Русі з боку хижого степу), не брали участі в цій династичній суперечці і були вбиті за наказом свого зведеного брата Святополка Окаянного. За цей подвиг самозречення в ім'я миру і братолюбства Борис і Гліб сподобалися прославлення у сонмі святих.

Віктор ГРЕБЕНЮК

Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця найпопулярніша волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, почина-

ючи з будь-якого місяця. Вартість одного примірника з доставкою – 1 грн 63 к. (без вартості приймання передплати). Індекс у поштовому каталозі обласної періодики – 91241. Архів основних публікацій «Волинських єпархіальних відомостей», оперативні церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavja.lutsk.ua

ХРОНІКА

Козацькому роду...

20 березня протоієрей Микола Гінайло з благословення архієпископа Луцького і Волинського Михайла побував у селищі Рокині Луцького районного деканату на форумі козацьких громад України «Козацьке коло», який організувала громадська організація «Волинська Січ Війська Запорозького». Мета заходу – утвердження національних традицій, залучення підростаючого покоління до козацьких звичаїв тощо.

Душпастир перед початком форуму відслужив подячний молебен та благословив козацтво на добру справу.

У паломницькій службі

Чергову прощу на Святу Землю здійснили волиняни 16–22 березня. Окрім традиційних місць, під час паломництва наші богомольці вперше відвідали знамениті Кумранські печери. Саме тут, у малопрístupній пустельній місцевості, у середині минулого століття було знайдено сувої зі старозавітними письменами, які багато в чому прояснили складні питання біблеїстики.

Духовну опіку над паломниками цього разу здійснював канцлер протоієрей Микола Цап.

Прекрасна виставка

23 березня ректор Волинської духовної семінарії (ВДС) протоієрей Ігор Швець та старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний з благословення архієпископа Михайла побували на відкритті виставки «Православна мініатюра XI–XXI століть», що відкрилась у Музеї волинської ікони. Отець Ігор звернувся до присутніх із вітальним словом, у якому зазначив: головне місце для ікони – в храмі, але добре, коли християнин має можливість прийти й до музею, щоб оглянути, дослідити історію та символіку давніх, рідкісних образів, помолитись перед ними.

У семінарії

Як повідомляє сайт Volynska-seminaria.org.ua, 24 березня відбулося чергове засідання педагогічної ради ВДС. Зокрема, заслухано звіт отця ректора щодо звернення до Патріарха Філарета про надання закладові статусу академії. У зв'язку з цим було наголошено на потребі покращити навчально-виховний процес, наукову роботу, матеріально-технічну базу ВДС. Педрада уточнила розклад заходів до 20-ї річниці відродження семінарії.

19 квітня отець Ігор взяв участь у черговому засіданні Синодального управління у справах духовної освіти, яке провів голова цієї установи митрополит Переяслав-Хмельницький Димитрій у Львівській православної богословської академії.

На прохання інформаційної служби єпархії о. Ігор розповів, що в ході зустрічі розглянули багато важливих питань функціонування духовних навчальних закладів, зокрема удосконалення організації навчально-виховного процесу. Однак найважливішою, на думку ректора, залишається проблема акредитації духовних закладів. Проте «маємо надію, що держава сприятиме у вирішенні цього питання, – підкреслив ректор Волинської семінарії, – бо з боку Міністерства освіти вже є ініціатива щодо акредитації духовних шкіл».

Після засідання ректор Львівської православної богословської академії протоієрей Ярослав Ощудяк провів для гостей екскурсію: ректори оглянули академічний храм, бібліотеку та церковно-археологічний музей. Отець Ігор був приємно вражений музейними експонатами – церковними стародруками (наприклад, Віленське Євангеліє 1525 року), хоругвами, літургійним одягом, іконами XVII–XVIII століть. «Варто побачити цю експозицію і варто зробити щось подібне й у нас», – сказав ректор ВДС.

ВОЛИНСЬКІ ІКОНИ

Образ «Святий великомученик Христовий Георгій». Автор – ієромонах Іов (Кондзелевич). Перша половина XVIII ст. Походив із Покровського храму с. Бобли Турійського деканату. Матеріали: основа із двох липових дощок, левкас (грунт із крейди і клею), темпера, олія, сріблення, золочення різьбленого орнаментованого тла. Виявлена науково експедицією Львівського музею етнографії і художніх промислів на горіщі напівзруйнованої церкви і передана у Волинський краєзнавчий музей. Реставрована у 1997 році авторкою цієї статті. Експонується в Музеї волинської ікони.

Святий Георгій жив у Каппадокії (Палестина). Походив зі знатної родини. Служив тисяцьким у цезаря Діоклетіана. За сповідання Христової віри був ув'язнений і підданий тортурам, але не зрікся Христа, за що 23 квітня (за ст. ст.) 303 року йому відістрили голову. Тіло мученика перевезли і поховали на батьківщині матері у місті Лідда (грец. Ласія). Вшанування святого почалося з V ст., спершу в Каппадокії, Никомидії, Діосполісі, згодом як покровителя візантійських імператорів.

Сюжет ікони базується на розповіді про те, що недалеко від поховання святого Георгія в озері поселився страшний змій (уособлення язичництва), який пожирав усіх, кого зустрічав. Люди, навчені жерцями, вирішили по черзі приносити йому жертву. Дійшла черга до дочки царя Єлисави. Коли вона налякана чекала смерті, появився вершник. Він промовив молитву Триєдиному Богу й отримав Господнє благословіння на битву. Силою Всевишнього й молитвами святого змія упав до його ніг. Після цієї події мешканці Лідди хрестилися і збудували храм на честь святого Георгія, а царівна Єлисава присвятила себе Богу.

Ікона вражає красою і досконалістю форм.

На ній бачимо вищу мудрість духовного світу. Тут усе красиве, гармонійне. Адже зображено не тілесну, а духовну суть Георгія, що явився після своєї мученицької кончини. Рух постаті святого – у граційному повороті, спис наче сам здійнявся у його руках. Лінії малюнка грають між собою, одухотворені лики вслухаються в небесну музику перемоги. Руки царівни знесені до неба, вони вказують, звідки плине ця благодатна музика. Символ смерті – людські кістки – ховаються в п'яті нижньої частини образу. Над цим мороком торжествує вічність Духу, виражена постаттю воїна на білому коні.

Слід відзначити динамічну рівновагу композиції, що спирається на чіткі геометричний поділ. Прослідковується центричність побудови зображення. Рух по колу бачимо, якщо проведемо поглядом зніяті руки Георгія, передні ноги коня, зігнуте тіло змія і руки царівни, що вказують на небо. Угорі цьому рухові підіграє напівциркульне завершення ікони. Центричний рух символізує нескінченність Божественного порядку.

Переконливими є насиченість тонів, м'які переходи відтінків, що передають об'ємність зображення. Такий живопис притаманний українському бароко. Колірна гама ікони свіжа і благородна, будується на грі червоного й зеленого в оточенні білих, сірих і брунатних (вохристокоричневих) відтінків. За іконописною традицією червоний колір символізує мучеництво і християнську любов, а зелений – духовне відродження й оновлення земного буття. Золоте тло надавало вишуканості тональному звучанню ікони, але тепер, на жаль, воно повністю втрачене. На його місці – гарячо-вохристе покриття, яке наносилося «під позолоту».

Лариса ОБУХОВИЧ,
художниця-реставраторка
обласного краєзнавчого музею

У Ковельському міському деканаті

26 березня архієпископ Михайл привітав ковельського міського декана, настоятеля парафії Великомученика Дмитрія Солунського протоієрея Анатолія Александрюка з п'ятдесятиліттям, вручив йому Орден Святого великомученика Юрія Переможця. З нагоди ювілею владыка у співслужінні з місцевим духовенством відслужив Божественну Літургію в Димитрівському соборі. Привітав ювіляра і міський голова Сергій Кошарук.

У консисторії

26 березня канцлер протоієрей Микола Цап побував на урочистій академії з нагоди 25-річчя створення історико-культурного заповідника «Старий Луцьк», що відбулася в будинку, де жила сім'я Косачів. У виступі отець Микола привітав ювілярів, зазначив важливість їхньої роботи на ниві культурного, духовного відродження, вручив колективу заповідника благословенну грамоту владыки, подарував Святе Письмо.

30 березня інспектор з питань місійної діяльності протоієрей Юрій Близнюк побував на відкритті 14-ї дитячої виставки-конкурсу «Писанковий дивосвіт» у Луцькій художній школі, яка виступила одним із її організаторів. Отець Юрій відзначив: приємно спостерігати за тим, як щороку все більше й більше дітей приєднуються до духовних традицій через відродження писанкарства.

15 квітня в Луцькому палаці культури відбувся підсумковий благодійний захід «Подаруймо онкохворим дітям радість життя!». На запрошення організатора – заступника директора міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Ніни Грабаровської старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний виступив зі словом, підкресливши: «Ми повинні допомагати таким знедоленим не лише матеріально, а й моральною підтримкою, своєю поведінкою, роботою, згуртовуючи навколо цієї проблеми якомога більше людей». Музичне привітання хором підготували вихованці Центру християнського виховання дітей і молоді.

Слава страстям Твоїм!

2 квітня у Луцьку відбувся загальноміський Страсний хресний хід. Процесія пройшла від Замкового чоловічого монастиря Архангелів вулицями Кафедральною, Братковською, Лесі Українки до собору Святої Трійці з 12-ма зупинками (стояннями), що відображають останні події в земному житті Христа.

Таку ходу провадять в обласному центрі Страсної п'ятниці щороку. Але цього року архієпископ Михайл не тільки ніс великого хреста, символічно повторюючи страждальну дорогу Спасителя. Архієрей ішов ще й із невеличким хрестом-ковчежем, де вміщено частинки мощей невідомих святих і, найголовніше, частку того животворчого древа, на якому було розп'ято Месію. Цю велику святиню передав нашій Церкві благодійник, який попросив не зазначати його ім'я.

Із владыкою Михайлом співслужили канцлер протоієрей Микола Цап, декан протоієрей Микола Нецькар, ректор Волинської духовної семінарії протоієрей Ігор Швець, старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний, духовенство Троїцького собору, луцького міського деканату, капелани обласного центру. Також взяли участь ченці й черниці місцевих монастирів, викладачі й вихованці ВДС, мешканці міста.

Оскільки цього року всі християни відзначали в одні й ті ж дні і Велику п'ятницю, і Пасху, біля римсько-католицького собору хресний хід зустріли священники РКЦ на чолі з єпископом Маркіяном Трофим'яком. Він на прохання архієпископа Михайла прочитав одну з молитов Страсного ходу. Після цього наше духовенство завітало до католицької святині, де архієрей привітало при-

Продовження на 4 стор.

ПОВЧАННЯ

БОГ ДАЄ ЗАКОН

Юдеї від Червоного моря йшли пустелею. Бог вів їх до землі, яку обіцяв ще їхнім предкам Аврааму, Ісааку та Якову. Але перед тим як іти до Обіцяної землі, Господь наказав Своему народу зупинитися Синай, щоб навчити їх, як правильно жити. Юдеї стали табором на широкій рівнині біля гори. (Синай і Хорив – дві вершини однієї і тієї самої гори).

Мойсей піднявся на гору і Господь сказав йому: «Так перекажи ізраїльтянам. Ви бачили, як Я знищив єгиптян, і як Я піклувався про вас у дорозі. Отже, якщо ви будете слухняними Мені, то будете вибраним народом із усіх на землі: зберігатимете правильну віру і навчатимете цієї віри інші народи».

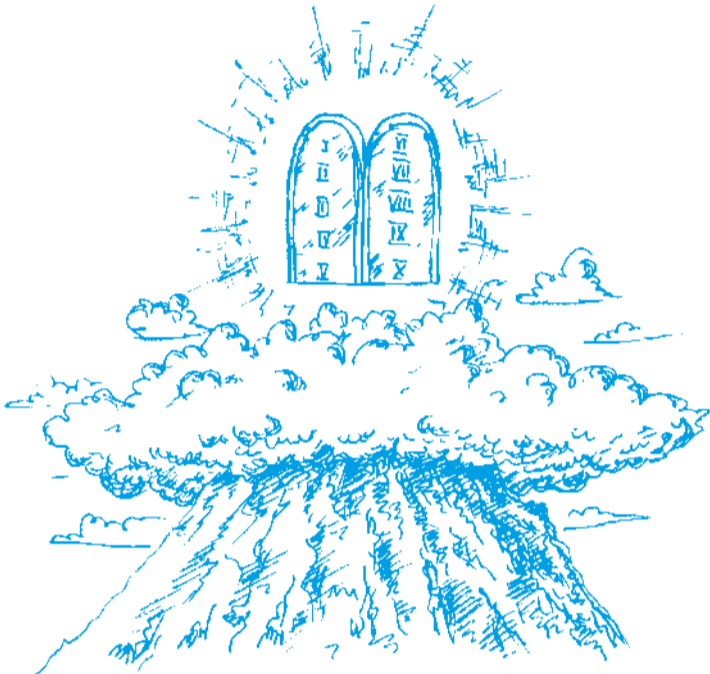
Коли Мойсей спустився з гори, він передав Божі слова. Юдеї відповіли: «Усе, що сказав Господь, виконаємо і будемо слухняні». Після цього вони три дні постом і молитвою готувалися до прийняття Закону Божого.

На третій день, який був п'ятдесятим від єврейської Пасхи, тобто після виходу з Єгипту, народ зібрався біля підніжжя гори Синай. Бог зійшов на вершину гори, як і обіцяв Мойсеєві, у густій хмарі. Небо розтинали блискавки, гримів грім і гучно лунала сурма. Вся гора димилась і силь-

но хиталася. Всевишній велів нікому, крім Мойсея, не підійматися на гору: лише він був достойним витримати присутність Бога і залишитися живим. Сорок днів і ночей пробув на горі Мойсей і нічого не їв. Бог дав йому дві скрижалі, тобто кам'яні таблиці, на яких було написано Десять Заповідей. Окрім цього, Господь дав Мойсеєві й інші закони – церковні та громадянські, за якими повинні тепер жити вірні. Повелів Він також зробити скинію, цебто переносний храм Божий. Зійшовши з гори, Мойсей усі закони і все, що відкрив йому Бог на горі Синай, записав.

Заповіді, які отримав пророк, стосувалися не тільки єврейського народу, вони були дані для всіх народів землі. Їх потрібно дотримуватися всім нам – людям, які вірять у Бога і хочуть бути слухняними Йому. Заповіді Божі ми ще називаємо правилами щасливого життя. Бог хоче, щоб люди жили щасливо. Погані вчинки, слова й думки, які псують наші взаємини з людьми і Богом, називаються гріхами, заважають нашому щастю. Саме від гріхів застерігають нас Заповіді Божі. Хто виконує їх, тому Бог допомагає бути щасливим. Хто ж порушує ці правила і чинить гріх, – потрапляє у неприємні ситуації.

Погані вчинки, слова й думки, які псують наші взаємини з людьми і Богом, називаються гріхами, заважають нашому щастю. Саме від гріхів застерігають нас Заповіді Божі. Хто виконує їх, тому Бог допомагає бути щасливим. Хто ж порушує ці правила і чинить гріх, – потрапляє у неприємні ситуації.

Прочитай уважно повчання і перевір себе. Закресли слова зверху вниз і встав їх у речення, в яких вони пропущені.

А	Е	М	О	Ш	Я	Д	З	С	Ь
Б	Є	З	П	Щ	Ь	С	К	М	Р
С	Ж	А	Р	С	Є	К	Л	У	Д
И	З	П	С	К	Ж	И	М	Т	Щ
Н	И	О	Т	Р	З	Н	Н	О	А
А	І	В	У	И	И	І	О	К	С
Й	Ї	І	Х	Ж	А	Я	П	Ч	Т
В	Й	Д	Ц	А	Б	Е	Р	Щ	Я
Г	К	І	Ч	Л	В	Є	С	Ш	С
Д	Л	Н	Ф	І	Г	Ж	У	Ю	К

1. Бог дав Закон на горі
2. Закон Божий складається із десяти частин, що називаються
3. Кам'яні таблиці, на яких Мойсей отримав Закон, зветься
4. Храм-шатро, який Бог заповів збудувати, це –
5. Порушника Заповідей чекає
6. Виконавці Закону Божого мають

ОПОВІДАННЯ

ТАК НЕ РОБИ

Брехун

Степан у полі пас отару. Нудьга, нема чого робити, то й вигадав дурити людей і закричав:

– Рятуйте, вовк!

Люди збіглись, а Степан сміється, бо вовка й близько не було.

Потім угледів той Степан, що справді вовк підкрався до отари, і почав гукати:

– Вовк, вовк, рятуйте, люди!

А люди чують та сміються: «Бреше!» – кажуть.

Тим часом вовк схопив щонайкращу ягничку і без перешкоди потяг до лісу.

Навіть квіти з сорому почервоніли

Мама йшла вранці на роботу. Наказувала доні:

– Я буду цілий день у полі. А ти прибери в хаті, попери свою білизну, звари вечерю і полий квіти.

Донька прибрала в хаті, попрала білизну, приготувала вечерю, а квітів не полила. Не раз проходила вона вдень повз білі хризантеми, думала: «Треба ж полити квіти». Та ледве згадувала про це, як чула, ніби чийсь голос їй каже: «Нічого з ними не станеться, як один день не полити». Це був голос брехні – маленької істоти, що хтосьнаде взялася й поселилася в темному куточку душі дівчинки.

Увечері мама прийшла з поля. Бачить – у хаті прибрано, білизну випрано і висушено, вечерю зварено. Питає мама:

– А квіти полила?

– Полила, – тихо відповіла дівчинка й опустила очі. Маленька істота, що поселилась у темному куточку дитячої душі, застрибала на radoщах.

– Полила, – це раз тихо-тихо повторила дівчинка й поглянула на хризантеми. Глянула і здивувалася: на білих квітах лежав багрець. Вони з сорому почервоніли.

– Мамо, дорогенька, пробачте мені, – заплакала дівчинка. – Я обманула вас. Я не полила квітів. Я ніколи більше не буду обманувати.

Багрець на квітах розтанув, вони знову

стали білі. А маленька істота, що ховалась у темному куточку душі дівчинки, зникла і темний куточок став світлим.

Мама зітхнула, пригорнула доню до грудей і поцілувала.

Злодюжка

Погана слава йшла по селу про Федька, що не любив він із чужим добром розминатися.

Якось трапилось йому іти повз кузню, коваль якраз викинув тільки що зроблену гарячу підкову стигнути... Бачить Федько – підкова лежить. Озирнувся – ніхто не ди-

виться. Він схопив підкову і хотів тікати, та як закричить! Такого репету наробив, що люди звідусіль поприбігали, запитують, що бідному хлопцеві скоїлось. А як довідалися, то такий регіт пішов, що облік Федька гірше за підкову.

А коваль ще й додав, сміючись: «Тепер будеш, хлопче, знати, що чуже добро пече руки».

